

TRADIČNÍ JARNÍ VÝLET DBN 2016

MÁSLOVÍCE

Datum : neděle 17.4.2016

Sraz : 11:45 hodin nástupiště stanice metra Kobylisy (ve 12:00 hodin jede autobus 374, z ulice Pod sídlištěm, na konečnou Máslovice)

Autobusem pojedeme do Máslovic, kde máme od 13 hodin objednanou prohlídku muzea másla.

Malé máslovické muzeum másla má Interaktivní expozici, která nabízí různé druhy máselnic, odstředivek, formiček na máslo, máslenek na servírování másla a další předměty, související s výrobou másla. Vystavena je zde také ojedinělá kolekce obalu na máslo. Většinu exponátů lze prakticky zkoušet.

Po prohlídce se občerstvíme z vlastních zásob, takže svačinu s sebou (na návsi sice je hostinec U depa ale pravděpodobně má otevřeno až od 16 hodin).

Poté projdeme naučnou stezku v délce pouze 1,2 km a to s kopce k Vltavě, stezka má 12 zatavení <http://www.maslovice.cz/web/cs/titulni/naucna-stezka>

Přívozem přeplujeme na druhý břeh řeky do Libčic nad Vltavou, odkud jezdí pravidelný vlakový spoj do Prahy na Masarykovo nádraží (14:49, 15:49, 16:49, 17:49, 18:49 hod.)

Ještě projednávám návštěvu ekofarmy pana Vojtěcha Sýkory v Máslovicích, že bychom si koupili nějaké produkty ke svačině ☺ <http://www.dobrafarma.cz/o-nas.php>

Jízdní řád přivozu

Pondělí-Pátek	Sobota-Neděle	Vlak směr Praha	Vlak směr Kralupy
		5.45	5.37 X
6.00		6.08 X	6.07
6.25		6.31 X, 6.45	6.37 X
6.55	6.55	7.18 X	7.07
7.25	7.25	7.31 X, 7.45	7.37 X
7.55	7.55	8.18 X	8.07
8.25	8.25	8.45	8.07
8.55	8.55		
9.25	9.25	9.45	
9.55	9.55		10.07
10.25	10.25	10.45, 11.45	11.07
11.55	11.55		12.07
12.25	12.25	12.45	
12.55	12.55		13.07
13.25	13.25	13.45	
13.55	13.55		14.07
14.25	14.25	14.45	14.37 X
14.55	14.55	15.18 X	15.07
15.25	15.25	15.40	15.37 X
15.55	15.55	16.18 X	16.07
16.25	16.25	16.45	16.37 X
16.55	16.55	17.18 X	17.07
17.25	17.25	17.45	17.37 X
17.55		18.18 X	18.07
18.25		18.45	18.37 X

X - pracovní dny

Pro aktuální informace volejte 220 491 259, případně 724 191 246

1. zastavení: Máslovický přívoz

Patří mezi poslední a zároveň nejstarší vltavské přívozy. Od pradávna náleželo jeho provozování k povinnostem a právům držitelů máslovického mlýnu, zvaného "Na Dole". V roce 1557 se uvádí v urbáři svatovítské kapituly, které mlýn s celou vsí Máslovice patřil, mezi povinnostmi mlynáře "chovat lodě k lovení ryb a převážení". V pozdějších dobách majitelé přívoz pronajímali. Tak od roku 1893 nájemce Matěj Vlasák odváděl majiteli ročně 120 zlatých a 84 kg dobrých ryb. Posledním nájemcem byl libčický občan Břetislav Kraif. V letech 1955 - 1959 provozovala přívoz ve vlastní režii obec Máslovice a v letech 1959 - 1997 okresní správa a údržba silnic. Po změně silničního zákona, který již neuváděl přívozy jako součást pozemních komunikací, přešel přívoz do majetku obce Máslovice a od roku 1997 jej provozuje podle dohody s obcí Výzkumný ústav včelařský v Máslovicích - Dole.

2. zastavení: Letní sídlo dr. Julia Grégra

Dr. Julius Grégr (1831 -1896) byl významný český politik 2. poloviny 19. století. Byl předákem mladočeské strany a jejím poslancem na zemském sněmu a říšské radě. Proslul také jako majitel a vydavatel Národních listů, které byly tehdy nejčtenějším českým deníkem.

Dr. Grégr byl velkým bojovníkem za česká národní práva a jako takový byl rakouskými úřady pronásledován a také vězněn. Na sklonku svého života koupil roku 1893 v Máslovicích mlýn, řečený "Na Dole". Mlýn tu stával od pradávna a první písemná zmínka o něm pochází již z roku 1298. Nedaleko mlýnu si dr. Grégr postavil své letní sídlo, kde také 4. října 1896 zemřel. Přes krátkou dobu pobytu zde zanechal dobré dílo, které ho bude stále připomínat. Na stráni nad mlýnem vysadil vinice a stráně nad svou novou vilou směrem k Větrušicím zalesnil smíšeným lesem. Obci Máslovice daroval velký soubor knih a založil tak veřejnou obecní knihovnu. Zasloužil se také o postavení nové obecné školy ve Vodochodech, aby vodochodské a máslovické děti nemusily chodit do školy až do Odolena Vody, vzdálené 5 km a spojené s těmito vesnicemi jen blátivými polními cestami, na podzim a v zimě pro bláto a sníh často vůbec neschůdnými. Usiloval také o postavení silnice z Vodochod k vltavskému přívozu, k čemuž však došlo až téměř po 30 letech po jeho smrti.

Dr. Grégr byl dvakrát ženat a s každou ženou měl šest dětí. Nejstarší syn z druhého manželství byl od dětství stížen tak silnou padoucnicí, že byl v dospělosti zcela slabomyslný a nemohl žít bez ošetřovatele. Aby mohl v klidu dožít svůj smutný život, odkázal mu otec celé své letní sídlo se všemi pozemky. To v letech 1914 - 1921 spravoval Radomírův poručník a Grégrův zeť dr. Ladislav Prokop Procházka, hlavní pražský hygienik a v letech 1920 - 1921 ministr zdravotnictví. Po Radomírově smrti prodali jeho sourozenci objekt státu a ministerstvo zemědělství sem umístilo výzkumný ústav včelařský, který tu sídlí dodnes a bývalá Grégrova vila i bývalý mlýn pod silnicí jsou součástí jeho areálu.

3. zastavení: Výzkumný ústav včelařský v Máslovicích - Dole

Založen byl spolu s dalšími výzkumnými ústavu pro živočišnou výrobu roku 1919, výzkumnou činnost zahájil v roce 1922 a od roku 1923 sídlí na tomto místě. Ústav řeší úspěšně řadu vědeckých otázek na úseku biologie a plemenitby včel včetně umělého osemeňování (inseminace) včel, včelařské botaniky, výživy včel a technologie chovu a prevence a tlumení chorob včel. Rozsáhlá je i činnost vzdělávací a různé služby včelařům, výroba léků a mezinárodní spolupráce s obdobnými pracovišti v zahraničí. Ústav je znám také jako výrobce vynikající Dolské medoviny. Obhospodařuje rovněž 4 ha vinic.

4. zastavení: Objímací strom

"Toť objímací strom celé planety. Proto je jeho korunou celá země a všechny ostatní stromy na ní. Jeho kořen ční ke hvězdám, to abys mohl spatřit jeho krásu, a jeho kmen se honosí nejkrásnější kůrou."

5. zastavení: Kaplička

Přírodní rezervace Máslovická stráň

Vyhlášena roku 1999 na ploše 27,25 ha, zaujímající k jihu obrácené svahy údolí Máslovického potoku. Původně suché pastviny s rozptýleným keřovým porostem od počátku 20. století zalesňovány převážně borovicí černou a akátem. Na nezalesněných skalních výchozech se zachovala původní rostlinná společenství suchých skalních stepí s řadou vzácných druhů rostlin. Z hub mezi ně patří především vzácná nejedlá hvězdočka Pouzarova, která tu byla v naší republice objevena vůbec poprvé.

6. zastavení: Kukačka a lavička

Skrz kukačku zahlédnete jiné barvy přírody.

7. zastavení: Orchidej

Chráněné rostliny Máslovické stráně

Šest z chráněných rostlin z této lokality: tařice skalní, vlnice obecná, hvězdnice zlatohlávek, bělozářka liliovitá, kavyl pěřitý, koniklec luční.

8. zastavení: Houpajda

9. zastavení: Ptačí strom

Při sledování bylo v letech 1996 - 1999 bylo zjištěno v této lokalitě celkem 82 druhů ptáků a 18 druhů savců, z nichž mnohé druhy jsou chráněné. Z ptáků mezi chráněné patří kukačka obecná, brhlík lesní, dlask tlustozobý, strakapoud velký aj., ze savců pak ježek západní, rejsek malý, netopýr rezavý aj. Hojný je svět hmyzu, z něho uvádíme alespoň nápadně krásného vzácného otakárka fenyklového. Na skalnatých výchozech je poměrně častá ještěrka obecná, z plžů pak suhomilka obecná s tmavými pásy na ulitě.

10. zastavení: Naučná chýše (na Prostředním vrchu)

Překvapení na 100 cm² povrchu země

Budete-li trpělivi, bude vaše trpělivost odměněna zajímavým poznatkem. Zadívejte se pozorně na malý kousek země o ploše asi 100 cm² a alespoň tři minuty jej pečlivě pozorujte. Uvidíte-li broučky či jiný větší hmyz, přiblížte hlavu k zemi ještě více. Poznáte to, co jinak běžně přehlízíme. Poznáte, jak bohaté a mnohotvárné jsou formy života na povrchu země, po kterém často bezmyšlenkovitě šlapeme.

Kořeny, základ existence rostliny

Před sebou máte kořenový systém stromu, který mu zajišťuje výživu, čerpanou ze země. Ani kořeny nejsou obyčejné. Z malých nitkovitých kořínků přecházejí v kořeny až tak silné, že v zemi drží celý obrovský strom. Zkuste sledovat kořínek od nitkovitého konce až po silný kořen.

Kmen, tělo stromu

Kmen tvoří tělo stromu, kterým proudí živiny. Roste do šířky i do výšky. Každý strom má jiný tvar i strukturu povrchu kmene v závislosti na druhu a na podmínkách, za jakých jeho růst probíhal. Porovnejte třeba kmen stromu před vámi s kmenem stromu kousek za ním.

Větve, ruce stromu

Větve stromu by se daly označit za jeho ruce a listy na nich za prsty, chytající sluneční světlo, potřebné pro život stromu. Je v nich živo. Pohrává si s nimi větřík a skotačí na nich nespočet ptáků a ptáčků. Zkuste je spočítat. Nemusíte je vždycky vidět, stačí počítat, kolik druhů ptačích hlasů uslyšíte.

Koruna, hlava stromu

Poslední pohled patří nejpoetičtější části stromu. Zahleďte se do korun stromů a sledujte nebe, prosvítající klenbou. Zaposlouchejte se do orchestru, kde hudebníky jsou vítr, hrající na větve, lístečky, listky a listy a ptáci s hlasy tak okouzlivými, že při nich blednou závistí i slavní operní pěvci. Společně vytvářejí hudební dílo vrcholné kvality. Postůjte chvíli tiše a poslouvejte.

11. zastavení: Kameny

Geologické poměry v údolí Máslovického potoku.

Erozi vzniklé údolí Máslovického potoku je geologicky zajímavé. Na jeho svazích vystoupily na povrch proterozoické (starohorní) horniny, které jsou skalním podkladem pro celou krajinu širšího okolí, avšak v rovinatém terénu nad údolím jsou převážně překryty vrstvami mladších hornin (slín, štěrkopisky, spraše aj.)

Typickými horninami údolí Máslovického potoku jsou:

- křemenný diorit: hlubinná vyvřelina žulové povahy, složená ze sodno-vápenatého živce (plagioklasu), křemene, amfibolu a biotitu (tmavé slídy).
- brekciovitý (útržkově rozpraskaný) spilit: lávová hornina, vylitá na dně proterozoického moře zhruba pře 600 milionů let, složená hlavně ze sodno-vápenatého živce, amfibolu a chloritu.
- žulový porfyr: žilná hornina doprovázející hlubinné vyvřeliny tzv. dolnovltavského plutonu. Skládá se ze živců, zčásti tvořících až 1 cm velké bílé vyrostlice, z křemene a malého množství biotitu (tmavé slídy).
- jílová břidlice: původně bahnitá usazenina proterozoického moře. Její hlavní složkou jsou jílové minerály, jmenovitě illit.
- droba: původně písčité usazenina proterozoického moře. Skládá se z drobných zrněk křemene a živců, tmelených jílovou hmotou.
- buližník: sraženina křemičitých gelů proterozoického moře. Skládá se téměř výhradně z jemných zrněk křemene zbarvených tmavým grafitickým pigmentem. Často bývá protínána žilkami bílého křemene.

Pro zájemce o geologii je v muzeu a na obecním úřadě k dispozici publikace Prof. Fediuka Máslovice a okolí očima geologa.

12. zastavení: Kompas

(ukazatel do různých míst na světě)

13. zastavení: Malé máslovické muzeum másla

